

Σιούφας και Συνεργάτες
Δικηγορική Εταιρεία

ΑΠ 228/2024: ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΔΩΡΕΑΣ ΜΕ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΤΟΧΕΣ ΑΕ

 WWW.SIOUFASLAW.GR

Με την υπ' αρ. 228/2024 απόφασή του ο Άρειος Πάγος εξέτασε υπόθεση ανάκλησης δωρεάς του ενός συζύγου προς τον άλλο, συνιστάμενη σε χρήματα προς αγορά μετοχικού κεφαλαίου. Απεφάνθη υπέρ της ύπαρξης λόγου αχαριστίας, λόγω σύναψης εξωσυζυγικού δεσμού εκ μέρους της δωρεολήπτριας συζύγου, και έκρινε επί του αιτήματος επιστροφής των μετοχών που αγοράστηκαν δυνάμει της δωρεάς και επί των μετοχών που αποκτήθηκαν μετέπειτα λόγω ανακεφαλαιοποίησης.

➤ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 167, 505 και 509 ΑΚ συνάγεται ότι από την περιέλευση στον δωρεοδόχο της δήλωσης του δωρητή για ανάκληση της δωρεάς, δεν ανατρέπεται αυτοδικαίως η εμπράγματη δικαιοπραξία της μεταβίβασης του δωρηθέντος, δηλαδή η κυριότητα δεν επανέρχεται στον δωρητή, αλλά ανατρέπονται για το μέλλον (ex nunc) τα αποτελέσματα της ενοχικής σύμβασης της δωρεάς. Ο δωρητής αποκτά, δηλαδή, το δικαίωμα να ζητήσει το δωρηθέν βασιζόμενος στις διατάξεις του αδικαιολόγητου πλουτισμού (άρθρα 904 επ. ΑΚ), καθότι η αιτία για την οποία δόθηκε το πράγμα έληξε.

Πειραιάς
Νέου Φαλήρου 6^α
Αγ. Ι. Ρέντη, 182 33
τηλ: +30 210 3673000
fax: +30 210 3673070
email: info@sioufaslaw.gr
website: www.sioufaslaw.gr

Θεσσαλονίκη
Νικηφόρου Ουρανού 3
Θεσσαλονίκη, 546 27
τηλ: +30 231 6005800
fax: +30 231 6005899

Πάτρα
Λεωφόρος Όθωνος-Αμαλίας 65
Πάτρα, 262 22
τηλ: +30 261 022654
fax: +30 261 0242971

Ρουμανία
76 Splaiul Unirii, River Plaza Tower A 7th floor
Bucharest, District 4, P.C.040037
τηλ: +40 372 171778
fax: +40 372 171779
email: info@sioufaslaw.ro
website: www.sioufaslaw.ro

Σε περίπτωση που το αντικείμενο της δωρεάς συνίσταται σε χρήματα, με τα οποία ο λήπτης της δωρεάς αγόρασε κάποιο πράγμα, κινητό ή ακίνητο, ο λήπτης της δωρεάς υπέχει ευθύνη για την απόδοση του πράγματος που αγοράστηκε και υποκατέστησε έτσι τα ληφθέντα χρήματα, το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 908 εδ. α ΑΚ υποχρεούται να αποδώσει ως αντάλλαγμα. Μόλις ο δωρεοδόχος λάβει γνώση της ανάκλησης της δωρεάς, καθίσταται κακής πίστεως νομέας του πράγματος και ευθύνεται απέναντι στο δωρητή για απόδοση του πράγματος και των ωφελημάτων, σαν να του είχε επιδοθεί η αγωγή αδικαιολόγητου πλουτισμού. Ειδικότερα, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 509, 904, 908 και 912 ΑΚ προκύπτει ότι ο δωρεοδόχος υποχρεούται σε απόδοση των καρπών μόνο αφότου έμαθε ότι έληξε η αιτία του πλουτισμού του, ήτοι αφότου του κοινοποιηθεί η ως άνω δήλωση ανάκλησης.

Κατά το άρθρο 961 ΑΚ ως καρποί του πράγματος ορίζονται: τα προϊόντα του, καθετί που αποκτά κανείς από το πράγμα σύμφωνα με τον προορισμό του, οι πρόσοδοι τις οποίες παρέχει το δικαίωμα σύμφωνα με τον προορισμό του, καθώς και οι πρόσοδοι που παρέχει το πράγμα ή το δικαίωμα με βάση κάποια έννομη σχέση (πολιτικοί καρποί). Σύμφωνα με το άρθρο 962 ΑΚ ως ωφελήματα ορίζονται όχι μόνο οι καρποί του πράγματος ή του δικαιώματος, αλλά και κάθε όφελος προερχόμενο από τη χρήση του πράγματος ή του δικαιώματος.

Από το συνδυασμό των άρθρων 42 β και 43 παρ. 1 εδ. γ και 9 του ν. 2190/1920 και 20, 21, 22 και 23 παρ. 2 και 3 του Ν.2065/1992 συνάγεται ότι η κεφαλαιοποίηση της υπεραξίας προερχόμενη από την αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων ανώνυμης εταιρίας γίνεται με την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου η οποία συντελείται με τρεις τρόπους: την έκδοση νέων μετοχών ή την αύξηση της ονομαστικής αξίας των μετοχών ή και με συνδυασμό των δύο αυτών τρόπων.

➤ ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΡΙΝΟΜΕΝΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

Στην υπόθεση που απασχόλησε τη σχολιαζόμενη απόφαση, ο Άρειος Πάγος επικύρωσε την εφετειακή απόφαση, κρίνοντας ότι ορθώς έγινε δεκτό το αγωγικό αίτημα περί απόδοσης στον ενάγοντα -σύζυγο- τόσο των μετοχών της Ανώνυμης Εταιρίας, τις οποίες απέκτησε η δωρεοδόχος με βάση τα δωρηθέντα χρήματα του συζύγου της, όσο και των μερισμάτων που έλαβε η ίδια από τις εν λόγω μετοχές ως ωφελημάτων. Κατά τον Άρειο Πάγο, η σύναψη

εξωσυζυγικής σχέσης εκ μέρους της συζύγου συνιστά λόγο αχαριστίας που αναιρεί την αιτία της δωρεάς στην οποία προέβη ο σύζυγός της, εν όψει της έναρξης του κοινού έγγαμου βίου. Ωστόσο, ως προς τις μετοχές που αποκτήθηκαν από τη δωρεοδόχο σύζυγο, κρίθηκε ότι δεν αποτελούν αντικείμενο της δωρεάς, ούτε ωφέλημα προερχόμενο από τη δωρεά, αλλά ωφέλεια πηγάζουσα από την ιδιότητα της δωρεοδόχου ως μετόχου της εταιρίας. Μάλιστα, λαμβάνοντας υπόψη ότι η έκδοση των νέων αυτών μετοχών έλαβε χώρα πριν από την ανάκληση της δωρεάς των προγενέστερων μετοχών και κατόπιν αναπροσαρμογής των παγίων της εταιρίας, σύμφωνα με το Ν.2095/1992, χωρίς την καταβολή μετρητών, κρίθηκε ότι οι νέες αυτές μετοχές δεν είναι αποδοτέες στον ανακαλέσαντα τη δωρεά σύζυγο.

Ελισσάβετ-Άννα Βάλβη

Δικηγόρος

**Δ.Μ.Σ. Χρηματοοικονομικού και Θεσμικού Πλαισίου των Αγορών Χρήματος και Κεφαλαίου,
Τμήμα Χρηματοοικονομικής και Τραπεζικής Διοικητικής, Πανεπιστήμιο Πειραιώς
LL.M. in Forensics, Criminology and Law,
Law School, Maastricht University**